

Lühiülevaade Riigikogu välisdelegatsioonidest

Riigikogu liikmed osalevad seitsme rahvusvahelise parlamentaarse organisatsiooni töös.

Parlamentidevaheline Liit (Inter-Parliamentary Union – IPU –<http://www.ipu.org>) on vanim ja suurim parlamente ühendav organisatsioon, mis moodustati 1889. aastal. Hetkel kuuluvad IPU–sse 139 riigi parlamendid ja 5 riigi parlamendid on n.ö assotsieerunud liikmed. Eesti kuulus IPU–sse aastatel 1921 – 1940 ja taastas oma liikmelisuse oktoobris 1991. IPU Eesti rühma kuulub 99 Riigikogu liiget. IPU Eesti rühma president on Ignar Fjuk, asepresidendid Liis Klaar, Sven Mikser ja Jaanus Männik.

Parlamentidevahelise Liidu esmased ülesanded on:

- kogemuste vahetamine parlamentide ja parlamendiliikmete vahel,
- ühistegevus rahu, julgeoleku ja rahvusvahelise koostöö tagamisel,
- inimõiguste kaitse,
- koostöö ÜRO–ga.

Eesti Vabariigi, Leedu Vabariigi ja Läti Vabariigi Parlamentidevaheline Assamblee (Baltic Assembly; BA)http://www.riigikogu.ee/rv_deleg.html#P225_15541 on asutatud 8. novembril 1991. a. kolme Balti riigi konsultatiivse ja nõuandva organina. Eesti on BA asutajaliige, osaleb organisatsioonis täisliikmena pariteetsetel alustel 20 parlamendiliikme esindatusega. Eesti delegatsiooni juhib Trivimi Velliste, asetäitja on Siiri Oviir. Balti Assamblee käib koos kaks korda aastas. Iga kuue kuu tagant vahetub eesistuja riik. 2000. aasta esimese poole eesistuja riik on Eesti, põhiüritused on Tartus.

Euroopa Parlament – Euroopa Liidu ja Eesti Parlamentaarne Komitee(European Parliament – EU–Estonia Joint Parliamentary Committee) –<http://www.europarl.eu.int> Euroopa Parlament (EP), üks viiest ELi peamistest institutsioonidest, on Euroopa rahvaste demokraatlik esindus, mille 626 liiget valitakse alates 1979. aastast otsese üldise valimisõiguse alusel. EP pädevus: nõustamine ja kontroll; umbusaldus Euroopa Komisjonile; osalemisõigus ELi otsustamisprotsessis; õigus ombudsmani (õigusvalvuri) ametisse nimetamiseks, jne. 1987. aastal jõustunud Ühtne Euroopa Akt eeldab, et EP kiidab heaks ELi kandidaatriikide liikmeksastumise avaldused ning assotsiatsioonilepingud. Vastavalt Eesti Euroopa lepingule tuli Eestil moodustada parlamentaarne struktuuriüksus suheteks EPga. Selleks ongi ELi ja Eesti Parlamentaarne Komitee (PK), kus osalevad vastavalt protseduurireeglitele võrdsetel alustel EP ja Riigikogu (RK) delegatsioonid (RK delegatsioon moodustati esmakordselt 11. märtsil 1998). PK i

Euroopa Nõukogu Parlamentaarne Assamblee –Parliamentary Assembly of the Council of Europe – <http://stars.coe.fr/> Põhiliikmed on kolm Riigikogu liiget, kolm on asendusliikmed. Delegatsiooni juhib Kristiina Ojulang, kes on ühtlasi ka üks 19–st asepresidendist. Liikmed on Lauri Vahtre ja Anti Liiv ning asendusliikmed Sergei Ivanov, Ivar Tallo ja Elmar Truu. Euroopa Nõukogu on asutatud 1949 .a. Londonis.

Euroopa Julgeoleku- ja koostööorganisatsioon (Organisation for Security and Cooperation in Europe, OSCE <http://www.osce.org/>) Delegatsiooni juhib Tiit Käbin, liikmed on Peeter Kreitzberg ja Mart Nutt. Tegevuse peaesmärgiks on OECCE liikmesriikide parlamendisaadikute suurem kaasamine Euroopa poliitika ja julgeolekuküsimuste lahendamisele. Eesti liitus OSCE-ga 1991. aastal.

Lääne-Euroopa Liit (Western European Union, WEU <http://www.weu.int/assembly/home.htm>, sõjalis-poliitiline liit, mis loodi 1955.a. WEU Parlamentaarse Assamblee eesmärgiks on Euroopa kaitse- ja julgeolekualase koostöö tegemine, osalemine sõjalise teadus-tehnilise koostöö vallas, demokraatliku parlamentaarse kontrolli teostamine riikide sõjalis-kaitse süsteemi üle. Eesti on assotsieerunud partneri rollis alates 1992. aastast. Delegatsiooni juhib Andres Tarand, liige on Toivo Tootsen.

NATO Parlamentaarne Assamblee, North Atlantic Treaty Organisation (NATO) Parliamentary Assembly <http://www.nato.int/> on asutatud 1955. aastal Pariisis. Eesti delegatsioon osaleb töös alates 1992. aastast hääleõigusega. Eesti delegatsiooni juhib Peeter Olesk, liikmed on Kalev Kukk ja Tiit Tammsaar. Parlamentaarse välissuhtlemise jaoks on rahvusvahelistes organisatsioonides suuremad võimalused kui kahepoolsetes parlamentide vahelistes suhetes. Riigikogu saadik esindab neis organisatsioonides Eesti välispoliitilisi seisukohti ja püüab neid vajadusel kaitsta. Kuna meie võimalused oma seisukohti ja välispoliitikat ellu viia on suuremate riikidega võrreldes piiratumad, on rahvusvahelistes organisatsioonides osalemisel eriline kaal – iga hääel maksab.

Ülemaailmne Tasakaalustatud Keskkonna Tagamise Seadusandajate Organisatsioon (GLOBE) GLOBE International <http://globeint.org/> on parlamentaarne organisatsioon, mis asutati 1989.aastal parlamendi liikmete poolt Euroopa Liidust, Jaapanist, Vene Föderatsioonist ja Ameerika Ühendriikidest. GLOBE loodi, et tõhustada ja parandada keskkonna alast koostööd erinevate riikide parlamendi liikmete vahel. Riigikogu GLOBE-i delegatsioon kuulub GLOBE Europe-sse alates 1996.aastast. GLOBE tähtsustab keskkonna- alseid probleeme terves maailmas; töötab välja meetmeid (ka alternatiivseid) ja jagab soovitusi keskkonnaalste probleemküsimuste lahendamiseks erinevatele rahvusvahelistele organisatsioonidele, riikide valitsustele ja erasektori esindajatele. GLOBE-i liikmete kohus on keskkonna-alase selgitustöö tegemine oma maa parlamendi liikmetest kolleegide hulgas. Riigikogu X koosseisu GLOBE-i delegatsiooni (kinnitati 16.09.1999.a.) kuuluvad Rainis Ruusamäe (delegatsiooni juht), Arvo Haug, Jürgen Ligi, Olev Raju, Villu Reiljan, Lauri Vahtre .

***Lisainfo:** Riigikogu Kantselei välissuhete osakonna juhataja Karin Jaanilt kes oli Eesti Vabariigi alaline esindaja Euroopa Nõukogu juures 1995–1999*

Internetis:

Riigikogu delegatsioonid http://www.riigikogu.ee/rv_deleg.html

Riigikogu parlamendirühmad http://www.riigikogu.ee/rv_parryh.html